

Limba ROMÂNĂ

Mulți elevi pasionați de informatică cred că orele de limba și literatura română sunt o pierdere de vreme. De multe ori întrebă, retoric, la ce le poate folosi în viitor faptul că știu să comenteze operele lui Eminescu, Sadoveanu etc. Evident, ei se lasă greu convinși...

Exprimarea

Datorită faptului că informatica devine tot mai atractivă, promite un viitor sigur și incitant pentru cei care știu să utilizeze calculatorul în diverse scopuri, în ultima vreme cititorii revistei noastre trimit multe materiale redacției cu dorința de a le publica. Dar, destul de frecvent, când primim câte un articol ne întrebăm cum de reușesc autorii noștri să comită atât de multe greșeli de exprimare... și nu numai. Urmează ca în redacție să transformăm textul deficitar, să corectăm exprimarea, apoi să trimitem autorului articolul cu rugămintea de a-l revizui. Nu de puține ori, autorii au preferat să ne lase pe noi să decidem (în locul lor) care este forma potrivită a articolului care se va publica. Este adevărat că sarcina noastră este să publicăm în revistă articole corecte atât din punct de vedere științific cât și al exprimării, al ortografiei etc.; dar nu putem să nu vă atragem atenția că articolul va fi semnat totuși de autor...

Din păcate mulți consideră că exprimarea are un rol secundar, că este mult mai important conținutul științific, iar cititorii vor înțelege oricum. Este evident că o publicație care se respectă cât de cât nu poate prelua pentru publicare un text nefinalizat din punct de vedere stilistic. Nu credem că ați dori să citiți anumite articole în forma în care au fost trimise de autorii lor.

Au fost cazuri în care autorul, după ce și-a văzut articolul publicat, ne-a acuzat că l-am "măcelărit", că nici măcar nu mai seamănă cu ceea ce a tri-

mis el. Simțim că este nevoie de un exemplu; ce ziceți de o propoziție de genul: "*Expresia minimă sumă de produse pentru o funcție constă dintr-o sumă de anumiți implicați primi ai funcției*"?

Autorului i s-a părut că totul este foarte clar și s-a mirat cum de nu înțelegem ce a vrut să spună. Într-o eventuală polemică, i-am putea da replica: "*un oraș este intersectat de străzi care se intersectează cu un polițist în sens unic și dublu*."

De această dată este mult mai probabil ca interlocutorul să declare că nu înțelege semnificația propoziției. Explicația este foarte simplă: prima propoziție îi aparține, în timp ce a doua a fost scrisă de un alt autor.

Aceste situații apar datorită faptului că majoritatea informaticienilor consideră că dacă ei înțeleg sensul unei propoziții, atunci oricine ar trebui să îl înțeleagă. Aceștia nu își dau seama că cei care citesc propoziția nu au cum să știe ce au **vrut** ei să spună. Este puțin probabil ca cititorii să "ghicească" acele idei care există frumos rânduite în mintea autorului, dar care nu au fost exprimate la fel de clar.

Problema fundamentală constă în atrofierea talentului unora dintre noi de a vorbi corect și clar atunci când ar trebui să ne explicăm ideile, să le exprimăm în limba română astfel încât să ne facem înțeleși.

Limba română

Ar trebuie ca toți să ne dăm seama de rolul pe care l-au avut și îl au orele de limba și literatura română.

Este clar că acestea ne dezvoltă vocabularul, pricepera de a exprima aceeași idee în mai multe feluri. De formarea acestor deprinderi ar trebui să se preocupe nu doar profesorul de limba și literatura română, cât și cel de informatică... Cu siguranță ați auzit de profesori cu titlu de doctor care nu reușesc să explice cunoștințe, de altfel banale, astfel încât elevii sau studenții să-i înțeleagă. Pe de altă parte, ce părere ați avea despre profesorul vostru dacă acesta ar răspunde la o anumită întrebare, repetată eventual de mai mulți elevi, cu aceleași cuvinte pe care nici prima dată nu le-ați înțeles?

Prescurtări

Mulți dintre cei care își petrec o parte a timpului liber folosind servicii IRC consideră că este suficient ca doar cei cu care vorbesc să înțeleagă ce spun ei. La un moment dat, din curiozitate, am încercat să folosesc acest tip de servicii. Am renunțat foarte repede deoarece nu înțelegeam ce vor să spună interlocutorii. Se pare că mulți au uitat că în limba română există și vocale. Pentru a comunica mai repede se folosesc o mulțime de prescurtări pe care un nou venit nu are cum să le înțeleagă. Până la urmă se ajunge în situația în care sunt create prescurtări de dragul prescurtărilor. Apar situații hilare în care "prescurtările" unor termeni sunt mai lungi decât termenii respectivi.

Libertatea de care au parte cei care conversează pe *Internet* este reală și din păcate cei care beneficiază de ea o folosesc în scopul creării unei lumi ireale, virtuale...

Semne de punctuație

O problemă delicată este cea a semnelor de punctuație. Există câteva reguli simple care ar trebui respectate:

- cuvintele trebuie separate printr-un singur spațiu;
- semnele de punctuație (, . : ; ! ?) trebuie "lipite" de cuvintele care le preced;
- parantezele deschise și ghilimelele de început trebuie "lipite" de cuvintele pe care le preced, iar parantezele închise și ghilimelele de sfârșit urmează imediat după cuvintele care le preced, fără a mai apărea spații în fața lor.

Chiar dacă regulile sunt foarte simple, ele nu sunt respectate. Nerespectarea lor nu îi deranjează pe cei care scriu, în schimb nu le place când le văd. De exemplu, nu credem că v-ar plăcea să găsiți în *GInfo* texte de genul: "*Apariția noului procesor cu frecvența de 1,7 GHz, alături de reducerile generale de prețuri practicate de Intel, a dus la scăderea prețurilor produselor din această familie. Reducerile nu se vor opri aici; prețurile vor scădea și mai mult în cursul acestei veri.*"

Romgleza

Este la modă folosirea termenilor preluați din limba engleză. În anumite conjuncturi este normal să fie așa, mai ales atunci când nu există traduceri acceptabile pentru unii termeni.

Am putea să înșirăm o serie de asemenea cuvinte, preluate pe neobservate în limba română. Cu toții ne-am obișnuit cu *hardware* și *software*, cu *link* și *pointer* sau cu *heap* și *mouse*. Nu s-au tradus, sau, mai bine zis, traducerea nu a intrat în uz pentru că nu sugerează perfect sensul dorit. Degeaba încercăm să folosim "legătură" în loc de *link*, degeaba căutăm un cuvânt românesc pentru *mouse*.

Acum nu despre aceste *romglezisme* vorbim, ci despre amestecarea nejustificată a celor două limbi. De exemplu, ar fi interesant ca în *GInfo* să apară următoarea frază: "*If iei un număr, determinarea primalității sale is very simplă. Important e to know algoritmul. Pentru cine don't știe, nu are decât to learn doing altceva.*"

Gramatica

Constatăm frecvent că unele articole conțin o mulțime de greșeli gramaticale. Nu sunt rare propozițiile de genul: "*Pentru a determina rădăcina arborelui, algoritmul trebuiește să parcurgă toate nivelele acestuia.*"

Faptul că verbul "a trebui" este impersonal este cunoscut de majoritatea cititorilor. Din păcate, acest lucru este ignorat de prea multe ori.

Mai puțini știu că pluralul corect al substantivului "nivel" este "nive-luri". "Nivele" are forma de singular "nivelă" și are o semnificație cu totul diferită. Această eroare apare în paginile majorității revistelor de IT din România. Probabil că această "scăpare" nici nu mai este considerată greșală, deoarece majoritatea cititorilor s-au obișnuit cu ea.

Situația este diferită în cazul articolelor genitive. Dezacorduri de genul "*numărul al cărei rădăcină pătrată*" nu pot fi acceptate.

Exemplele ar putea continua, dar nu vrem să transformăm acest editorial într-o prelegere privind corectitudinea gramaticală.

Sfaturi

Nu vrem să vă plictisim cu fraze de genul: "*trebuie să vorbiți și să scrieți corect românește*". În majoritatea situațiilor, greșelile de limbă (română, engleză, franceză etc.) "pot fi ignorate", în special în timpul unei conversații.

Dar nu fiți nicicând neglijenți; dacă în anumite situații nu veți reuși să vă faceți înțeleși, ați putea pierde oportunități importante datorită unor greșeli stupide.

Este posibil ca cineva să își formeze o părere greșită despre voi dacă, atunci când vă întâlnește prima dată, observă că nu reușiți să vă exprimați coerent și corect.

Evident, nu trebuie să cădeți dintr-o extremă în alta. Am asistat la certuri penibile referitoare la virgule amplasate greșit în mesaje de pe un forum de discuții. Cel care a semnalat erorile s-a supărat că ceilalți nu îi acceptă punctul de vedere și a renunțat să mai folosească acel forum.

În schimb, atunci când *redactați* un document important, trebuie să fiți atenți. Eventualele erori strecurate într-un astfel de document pot avea consecințe mai grave decât vă așteptați. Am cunoscut o persoană care nu a fost angajată de o firmă deoarece CV-ul trimis conținea erori gramaticale. Chiar dacă era bine pregătit din punct de vedere profesional pentru acel post, candidatul nu a mai avut ocazia să dovedească acest lucru.

Vă sugerăm să nu vă supărați atunci când vi se spune că ați comis astfel de greșeli. Trebuie să fiți capabili să acceptați că ați greșit și să încercați să nu mai comiteți aceleași erori în viitor.

Probabil că puțini dintre voi vor avea de suferit datorită erorilor gramaticale dar, cu siguranță, câțiva veți avea neplăceri exact atunci când nu vă așteptați. Să nu neglijați modul în care vă exprimați considerând că există lucruri mult mai importante decât talentul de a vorbi și a scrie corect.

Concluzii

Am început cu semnalarea unor deficiențe privind exprimarea care, din păcate, apar și în articolele trimise spre publicare și am ajuns să trecem în revistă o mulțime de erori care apar în cele mai diverse situații chiar și în materiale publicate.

Sperăm că, *cititori* și *scriitori*, cu toții ați înțeles că nu am avut intenția să supărăm pe nimeni, în fond este vorba de interesele noastre comune. Dacă un articol reușit este apreciat de mulți cititori, este bucuria noastră, a tuturor. Dar pentru aceasta este nevoie de un grad sporit de atenție în timpul formulării propozițiilor, pentru a vă asigura că ele sunt clare și exprimă exact ceea ce ați vrut să spuneți.

Sperăm că unii dintre voi vor dori să publice articole în *GInfo*. Știm că nu este foarte ușor, mai ales pentru un începător. Citiți încă o dată acest editorial, țineți cont de cele câteva sfaturi și trimiteți articolul vostru cu încredere redacției *GInfo*. Vă vom sprijini și ajuta și în viitor.

Mihai Scorțaru